

tænkt paa en Udvej som denne. Et af Hovedfortrinnene, som jeg mener bør fremhæves og i intet Tilfælde bør overses, er det, at Forslaget gør det umuligt for en Mand — om jeg maa bruge det Udtryk — at knibe ud fra den ham paahvilende Skattepligt. Naar en Mand driver en Næring i en Kommune og har en meget stor Indtægt der, bør det, at han kan slippe billigere for sin Skat i en anden Kommune, ikke være Motiv for ham til at flytte bort. Den Sætning, der er saa klart udtrykt i Ministerens Regler og Motiverne, finder jeg fortjener i højeste Grad Opmærksomhed. Lad Folk flytte ud paa Landet for at faa mere frisk Luft og større Lejlighed eller lad dem flytte til en By, hvor de kunne gaa i Teatret og paa Bal, men de bør ikke kunne gøre det med det Hovedmotiv at slippe for den dem paahvilende Skat. Jeg kan vel ogsaa tænke mig, at Forslaget har haft den Hensigt, at bringe os noget ud over det indviklede og vanskelige Forhold mellem Kjøbenhavn og Frederiksberg og de øvrige Nabokommuner, hvorom der er holdt saa veltalende Foredrag i det andet Ting. Dette Spørgsmaal er meget vanskeligere, end man egentlig tror. Man er aldrig for Alvor kommen ind paa det. Jeg har selv siddet i Købstadforeningens Bestyrelse og dens Repræsentantskab, og man har der hvert Aar vedtaget, at man i høj Grad ønskede at faa denne Lov, men det er altid lykkedes Frederiksberg ved en Repræsentant at faa taget det Forbehold, at der maa tages et Forbehold for Frederiksbergs Vedkommende — og jeg ser, at det samme er sket i Aar — men jeg har aldrig hørt, at noget Menneske har haft endog en uklar Tanke om, hvorledes dette Forbehold skulde realiseres. Jeg mindes ogsaa, at jeg har siddet i et Udvalg her, hvor vi lode et Lovforslag om denne Sag gaa fra os, og hvor vi ogsaa tog Forbehold med Hensyn til Frederiksberg, uden at der endog var blot Antydning af en Tanke om, hvorledes det skulde realiseres. Hvis det har været Ministerens Hensigt ad denne Vej tillige at kunne komme ud over dette Punkt, har det selvfølgelig ogsaa sin Betydning. — Der kan jo siges: hvorfor spekulere saa meget derover? Frederiksberg kan jo gaa ind i Kjøbenhavn. Men saadan noget har altid sine Vanskeligheder. Det er ikke saa godt for en saadan selvstændig og velstyret Kommune pludselig at skulle finde sig i, at nu skal dens Selvstændighed forsvinde. Men lad det nu ogsaa gaa, at det kan ordnes paa den Maade, saa kan det ikke gælde

for alle Kommuner, og navnlig har man ikke den Udvej over for Kommunerne andetsteds i Landet ved de andre større Købstæder i Landet, hvor der er tilgrænsende Landkommuner, som ogsaa til Dels leve af disse Udflyttere, thi der er det at mærke, at Købstæderne ville ikke have dem, de ville ikke have disse Landsogne indlemmede i Byerne; altsaa der kunde man alligevel, selv om man vilde være radikal og hugge det Spørgsmaal over, ikke fuldstændig løse det.

Jeg kan altsaa tænke mig, at man ogsaa ad denne Vej, ved dette Forslag, kunde komme nogenlunde vel ud over denne Sag, men alligevel kan jeg jo ikke sige, at det tilfredsstiller mig, det tilfredsstiller kun paa dette ene Hovedpunkt, som jeg har sagt, at en Mand ikke længere kan bruge dette Motiv, den billige Skattebyrde til at flytte bort, for ellers maa man jo indrømme, at det ikke giver Næringskommunen det, som man havde ventet; i adskillige Tilfælde giver det tilstrækkeligt og rigeligt og endogsaa mere end de Forslag, som have været fremme hidtil, det maa man erkende, men det kan jo ikke nægtes, at der bliver Tilfælde og kan blive alt for mange Tilfælde, hvor Næringskommunen ikke faar noget. Og man er ogsaa nødt til at indrømme, at det stiller sig særlig saaledes, at Landkommunerne ikke faa det, som de, naar dette Spørgsmaal nu skulde løses, havde ventet at faa ud af disse Jordejendomme, som ligge i Kommunen, men hvis Ejere opholde sig i en anden Kommune; det er man nødt til at indrømme, at Forslaget tilfredsstiller ikke fuldt ud paa disse Omraader. Men hvorledes man saa i øvrigt vil stille sig til denne Sag, vil jo afhænge noget af, hvorledes Optattelsen er med Hensyn til Næringskommunens og Opholdskommunens Ret. Hvis der altsaa ikke var nogen anden Mulighed til at komme igennem, saa maatte man erkende, at Ministerens Forslag løste en Del af Spørgsmaalet; jeg skal ikke nærmere komme ind paa, hvorledes det kunde løses, og navnlig ikke paa det Forslag, som først kommer til Forhandling senere, men jeg skal indskrænke mig til at sige, at det ikke fuldt ud tilfredsstiller mig. Den højtærede Minister har selvfølgelig som Hovedmotivering for at stille det haft den Betragtning, at Opholdskommunen, saaledes som han ogsaa klart har fremstillet det, har første Ret; men det er en Betragtning, som jeg tror, man ikke fuldt ud kan tiltræde. Det er ganske rigtigt, at i Opholdskommunen har